

NGHIÊN CỨU XÂY DỰNG MÔ HÌNH XÃ HỘI HỌC TẬP Ở TỈNH BÀ RỊA - VŨNG TÀU

Đơn vị thực hiện: Hội Khuyến học tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

Chủ nhiệm thực hiện: Đỗ Quốc Hùng; Nguyễn Minh Huệ

Thời gian thực hiện: 09/2007 - 08/2008

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Xây dựng xã hội học là hoài bão của Chủ tịch Hồ Chí Minh ngay từ sau Cách mạng tháng Tám thành công. Người đã phát động toàn dân tham gia phong trào “diệt giặc đói”, “đồng bào ta được học hành”.

Các nghị quyết đại hội lần thứ I, II, III, và IV của Đảng bộ tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đều khẳng định vai trò của giáo dục và đào tạo và trách nhiệm của toàn Đảng, toàn dân trong việc chăm lo, xây dựng và phát triển sự nghiệp giáo dục và đào tạo của tỉnh.

Thông tri số 48 - TT/TU ngày 09/10/2000 của Tỉnh ủy đã ghi “Xây dựng phong trào toàn dân học tập, học tập thường xuyên, học tập suốt đời”. Ngày 10/07/2003 Ban Thường vụ Tỉnh ủy Bà Rịa - Vũng Tàu ban hành Chỉ thị số 26 - CT/TU về việc: “Phát huy sức mạnh toàn dân tham gia công tác khuyến học, xây dựng trung tâm học tập cộng đồng ở cơ sở, thực hiện phong trào toàn XHHT”.

Tỉnh ủy Bà Rịa - Vũng Tàu có công văn số 645-CV/TU ngày 28/3/2007, Ủy ban Nhân dân tỉnh có công văn số 1401/UBND-VP ngày 15/3/2007 và Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh có công văn số 83/SKH-CN ngày 11/4/2007 giao cho Hội Khuyến học tỉnh triển khai đề tài “Nghiên cứu, xây dựng xã hội học tập ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu”.

II. MỤC TIÊU, PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU CỦA ĐỀ TÀI

1. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài:

Làm rõ phạm trù XHHT và những nội dung cần thiết liên quan đến phạm trù này, tìm hiểu nội hàm khái niệm, cấu trúc nội dung XHHT và những mô hình XHHT có tính phổ biến. Trên cơ sở đó nghiên cứu, xây dựng mô hình XHHT ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu.

2. Phương pháp nghiên cứu:

– Phương pháp tiếp cận:

- + Tiếp cận lịch sử - xã hội
- + Tiếp cận hệ thống
- + Tiếp cận truyền thống hiếu học
- + Tiếp cận tư tưởng học suốt đời của chủ tịch Hồ Chí Minh
- + Tiếp cận tư tưởng công bằng xã hội về giáo dục
- Những phương pháp cụ thể:
 - + Phương pháp điều tra
 - + Phương pháp thống kê toán học
 - + Thử nghiệm
 - + Khảo sát thực tiễn
 - + Phương pháp chuyên gia
 - + Phương pháp nghiên cứu tài liệu.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

1. Thực trạng xây dựng xã hội học tập ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

Hệ thống giáo dục chính quy của tỉnh có sự phát triển khá tốt. Thành tựu đáng kể nhất của tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu là đạt chuẩn phổ cập giáo dục tiểu học năm 1997, đạt chuẩn phổ cập giáo dục tiểu học đúng độ tuổi năm 2003 và đạt chuẩn phổ cập trung học cơ sở năm 2005, là một trong những tỉnh sớm nhất ở Miền Đông Nam Bộ đạt chuẩn trên. Tỷ lệ trẻ em đi học đúng độ tuổi đạt cao. Tỷ lệ học sinh phổ thông bỏ ít nhất so với các tỉnh khác trong khu vực và trong cả nước. Giáo dục chuyên nghiệp, đại học, cao đẳng những năm gần đây đã có sự đầu tư và phát triển. Đến nay, ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu, có bốn người dân thì có một người theo học giáo dục chính quy.

Hệ thống giáo dục không chính quy đã có bước phát triển, song chưa tương xứng với chức năng nhiệm vụ và nhu cầu học tập của người dân. Cơ sở vật chất các trung tâm giáo dục thường xuyên còn thiếu. Kinh phí chi cho hoạt động trung tâm còn ít, trong khi đó lại chưa có kinh phí cho cho hoạt động học tập cộng đồng.

Qua kết quả khảo sát cho thấy nhu cầu học tập của người dân rất cao, họ đánh giá về các loại hình học tập, quan niệm về xã hội học tập, mối quan hệ giữa xây dựng XHHT với các lĩnh vực phát triển kinh tế - xã hội, cũng như đề xuất, kiến nghị về những giải pháp xây dựng xã hội học tập khá đầy đủ, làm cơ sở tham khảo để đề tài xây dựng các giải pháp xây dựng xã hội học tập ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu.

2. Đề xuất xây dựng mô hình XHHT và các giải pháp xây dựng XHHT ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

- Về cơ chế chính sách:
- + Về tổ chức: Cần thành lập Ban chỉ đạo xây dựng xã hội học tập từ TW đến địa

phương.

+ Về chính sách đầu tư: Nhà nước cần tập trung đầu tư về cơ sở vật chất cho hệ thống trường lớp công lập, quan tâm đúng mức đến việc đầu tư cho giáo dục không chính quy.

+ Chăm lo việc đào tạo, bồi dưỡng, chính sách đãi ngộ với giáo viên.

+ Chính sách đối với học sinh, sinh viên.

– Đẩy mạnh công tác xã hội hóa giáo dục theo tinh thần Nghị quyết 05/2005/NQ-CP của Chính phủ.

– Về quy hoạch mạng lưới trường lớp:

+ Giáo dục mầm non: Tiếp tục đầu tư phát triển trường lớp mầm non để thu hút các cháu, đảm bảo đủ điều kiện để trẻ đến trường.

+ Giáo dục phổ thông: Tiếp tục đầu tư xây dựng trường học mới ở các cấp học.

+ Giáo dục chuyên nghiệp, cao đẳng, đại học: Tiếp tục đầu tư về đội ngũ, thiết bị, cơ sở vật chất. Tạo mọi điều kiện cho các trường phát triển.

– Phân luồng học sinh sau khi tốt nghiệp THCS và THPT.

– củng cố, xây dựng các trung tâm giáo dục thường xuyên.

– Đổi mới và nâng cao chất lượng hoạt động của các trung tâm văn hóa học tập cộng đồng.

– Tăng cường sự phối hợp giữa các ban, ngành đoàn thể, địa phương trong việc xây dựng xã hội học tập dưới sự lãnh đạo của Đảng.

– Nâng cao vai trò của Hội khuyến học các cấp trong việc xây dựng xã hội học tập.

IV. PHẦN KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ

1. Kết luận

Việc nghiên cứu các mô hình xã hội học tập tổng quát trên thế giới và một số nước trong khu vực cũng như của Việt Nam có ý nghĩa quan trọng trong việc xây dựng mô hình xã hội học tập ở tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu.

Đề tài tập trung làm rõ một số khái niệm cơ bản về xã hội học tập các hình thức trong xã hội học tập, đặc biệt đi sâu vào giáo dục thường xuyên, trung tâm học tập cộng đồng, những thiết chế quan trọng nhất góp phần xây dựng mô hình xã hội học tập của đất nước. Đồng thời đề tài nghiên cứu những nhân tố ảnh hưởng đến việc xây dựng mô hình xã hội học tập ở Việt Nam nói chung, Bà Rịa - Vũng Tàu nói riêng.

Đề tài cũng tập trung nghiên cứu thực trạng về xây dựng xã hội học tập trên địa bàn tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu trong những năm qua. Kết quả cho thấy, hệ thống

giáo dục chính quy của tỉnh phát triển khá tốt. Tuy nhiên hệ thống giáo dục không chính quy của tỉnh phát triển chưa thật mạnh, chưa tương xứng với chức năng nhiệm vụ và chưa đáp ứng nhu cầu học tập của người dân.

2. Kiến nghị

– Kiến nghị Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh chỉ đạo việc thành lập Ban chỉ đạo xây dựng xã hội học tập ở cấp tỉnh, cấp huyện và cấp xã. Các Ban chỉ đạo cần xây dựng kế hoạch để triển khai các nội dung về xây dựng xã hội học tập ở cấp mình theo tinh thần chỉ thị 11-CT/TW của Bộ Chính trị, Thông tri 03-TTr/TU của Ban Thường vụ Tỉnh ủy và Quyết định số 2551/2008/QĐ-UBND của UBND tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu “về đẩy mạnh phong trào khuyến học, khuyến tài, xây dựng xã hội học tập”.

Trong những năm tới cần tập trung vào việc củng cố và giữ vững kết quả phổ cập giáo dục trung học cơ sở, đẩy mạnh việc phổ cập giáo dục bậc trung học. Xây dựng đủ hệ thống trường trung cấp chuyên nghiệp và trung cấp nghề.

Từ nay đến 2015, tỉnh cần đầu tư xây dựng trường trung cấp chuyên nghiệp và dạy nghề tại các huyện Tân Thành, Châu Đức, Xuyên Mộc và thị xã Bà Rịa. Cần xây dựng thêm trường cao đẳng nghề để đào tạo lực lượng lao động có chuyên môn cao. Liên kết và tạo điều kiện thuận lợi cho các trường đại học của khu vực đang tổ chức đào tạo tại tỉnh hoạt động tốt.

HĐND tỉnh cần đưa tiêu chí xây dựng xã hội học tập vào Nghị quyết hàng năm của HĐND các cấp.

HĐND tỉnh hỗ trợ kinh phí cho Hội khuyến học xã, phường, thị trấn. Chỉ đạo Sở Tài chính nghiên cứu, đề xuất kinh phí hoạt động cho các Trung tâm Văn hóa - Học tập cộng đồng để mọi người dân có nhu cầu học tập, nâng cao trình độ văn hoá, đẩy mạnh sản xuất...

– Kiến nghị với các sở, ban ngành, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh:

Cần xây dựng quy chế về học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ đối với cán bộ công chức, viên chức thuộc phạm vi quản lý. Cần có chế độ chính sách động viên khuyến khích kịp thời cán bộ, công chức, viên chức đi học thêm.

Đối với cán bộ công nhân các công ty, xí nghiệp, phải có chế độ bồi dưỡng đào tạo lại, đào tạo mới thông qua các lớp học tại xí nghiệp hoặc cử đi học tại các trường đại học, cao đẳng, trung cấp.

– Kiến nghị Sở Giáo dục và Đào tạo:

Sở cần chỉ đạo các phòng Giáo dục và Đào tạo phối hợp chặt chẽ với Đảng ủy, UBND xã, phường, thị trấn trong việc bố trí nhân sự, quản lý hoạt động chuyên môn của các trung tâm.

Sở cần phối hợp với Sở Văn hóa - Thể thao - Du lịch nghiên cứu đề xuất với

UBND tỉnh ban hành quy chế về Trung tâm học tập cộng đồng do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, trong đó coi trọng hoạt động học tập cộng đồng, có như vậy mới có thể xây dựng xã hội học tập từ cơ sở.

– Kiến nghị Cấp ủy, UBND huyện, thành phố, thị xã:

Thành ủy, Thị ủy, Huyện ủy, chỉ đạo Đảng ủy xã, phường, thị trấn; UBND huyện, thành phố, thị xã chỉ đạo UBND xã, phường, thị trấn quan tâm, tạo điều kiện cho các trung tâm Văn hóa - Học tập cộng đồng hoạt động có hiệu quả, trong đó đặc biệt quan tâm đến bố trí cán bộ chủ chốt của trung tâm.

Xây dựng XHHT là nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn dân của mọi tổ chức, đoàn thể, doanh nghiệp và của mọi người. Dưới sự lãnh đạo của Đảng và sự quản lý của Nhà nước, các cấp Hội khuyến học quyết tâm phấn đấu để thực sự là lực lượng nòng cốt trong việc liên kết các tổ chức, các lực lượng xã hội tham gia phong trào khuyến học, khuyến tài, xây dựng xã hội học tập như Chỉ thị số 11-CT/TW của Bộ Chính trị Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa X đã nêu.